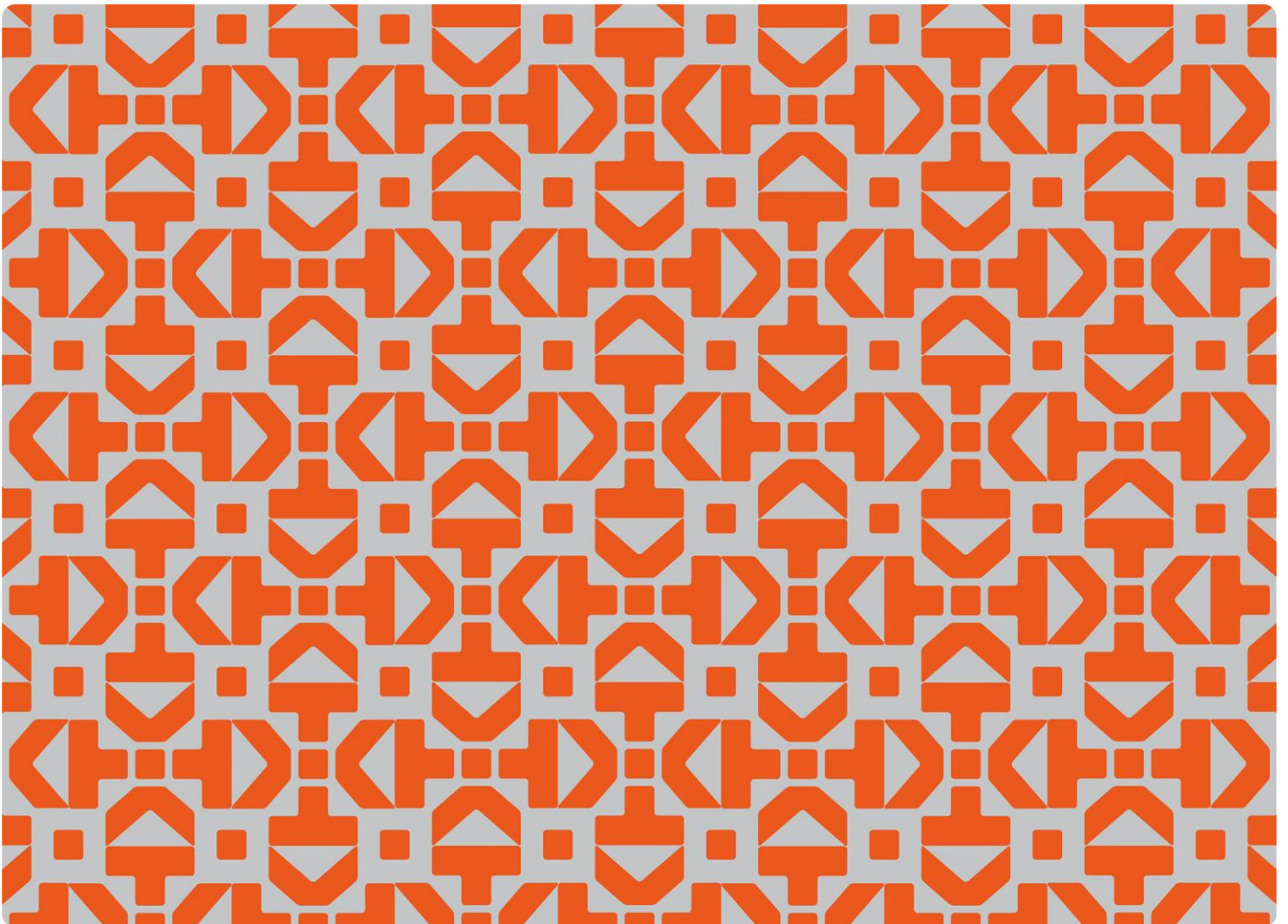

Norsk deltakelse i utdanningssamarbeid i EØS- ordningen

» Norsk deltakelse i utdanningssamarbeid i EØS-ordningen

Redaktør:

Ragnhild Tungesvik

Forfattere:

Malin Dahle

Hanna Jones

Iben Møller

Jostein Ryssevik

IDEAS2EVIDENCE

Bygger kunnskap

ISSN 2703-9102

Utgitt: Desember 2021

© Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse

Forord

EØS-midlene er et økonomisk bidrag fra Norge, Island og Liechtenstein (giverlandene) til et utvalg land i EU. Formålet med midlene er at de skal bidra til å redusere økonomiske og sosiale forskjeller i Europa, samt styrke giverlandenes relasjoner til mottakerlandene. Norske aktører har som følge av dette, mulighet til å inngå samarbeid med partnere fra mottakerlandene innenfor en rekke områder. Utdanning er et av programområdene, og Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) er donorprogrampartner for dette programmet.

Formålet med undersøkelsen har vært å få kunnskap om norske partners motivasjoner for, og erfaringer med å søke og delta i utdanningsprogrammet. Kunnskap om hva som kan bidra til økt norsk deltakelse i utdanningsprogrammet, og om hvordan relasjonene mellom mottaker- og giverlandene kan styrkes, er viktig som grunnlag for å kunne bidra i prosessen fram mot en eventuell ny programperiode.

Rapporten bygger på en spørreundersøkelse som ble sendt ut til norske institusjoner som er, eller har vært partnere i institusjonelle samarbeid i utlysninger fra fire av totalt ni mottakerland; Estland, Polen, Romania og Tsjekkia, så langt i inneværende periode (2014-2021).

Analyseselskapet ideas2evidence har gjennomført undersøkelsen og utformet rapporten på vegne av, og i samarbeid med, Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse.

Vi vil takke alle som tok seg tid til å svare på undersøkelsen og ideas2evidence for godt samarbeid.

Innhold

Sammendrag.....	6
English summary.....	8
1. Introduksjon.....	10
Om EØS-midlene.....	10
Formålet med undersøkelsen.....	11
Data og metode.....	11
2. Bakgrunn og motivasjon.....	13
Bakgrunn.....	13
Motivasjon.....	14
3. Utlysning og søknadsprosess.....	17
Utlysningen.....	17
Mer om de finansielle rammene.....	19
Betydningen av tematisk avgrensede utlysninger.....	20
Søknadsprosessen.....	20
4. Generelle vurderinger.....	22
Vurderinger av prosjektsamarbeidet.....	22
Tekstkommentarer om prosjektsamarbeidet.....	24
Utfordringer i samarbeidet med prosjektkoordinator.....	25
Utfordringer som påvirker det faglige utbyttet.....	26
Overordnede vurderinger av EØS-midlene.....	28
Vurderinger av EØS-midlene som virkemiddel.....	29
5. Konklusjoner og anbefalinger.....	32
Vedlegg 1: Spørreskjema.....	34

Sammendrag

EØS-midlene er et økonomisk bidrag fra Norge, Island og Liechtenstein (giverlandene) til EU, som kompensasjon for at EFTA-landene er gitt adgang til EUs indre marked gjennom EØS-avtalen. Denne rapporten presenterer funn fra en undersøkelse av norsk deltakelse i utdannings samarbeid finansiert av denne ordningen i perioden 2014-2021. Dette gjelder samarbeidsprosjekter med fire mottakerland: Estland, Polen, Romania og Tsjekkia. Undersøkelsen er gjennomført av ideas2evidence på oppdrag fra Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir).

Undersøkelsen kartlegger de norske deltakernes erfaringer fra søknadsprosessen og samarbeidet og deres vurderinger av utdanningsprogrammet i EØS-ordningen. Formålet er å gi et grunnlag for å komme med forslag til endringer i utformingen av programmet som kan bidra til økt norsk deltakelse og styrke samarbeidsrelasjonene mellom de norske institusjonene og partnerinstitusjonene i de europeiske mottakerlandene.

Resultatene fra spørreundersøkelsen formidler et bilde av relativ tilfredshet med finansieringsordningen. Respondentene er stort sett positive til den delen av ordningen som de har deltatt i, og til ulike sider ved hvordan den er innrettet og implementert. Det store flertallet vil også anbefale andre institusjoner å delta. Respondentene legger særlig vekt på at midlene legger til rette for nettverksbygging og internasjonalt samarbeid, og at de oppnår både faglig utbytte og internasjonal erfaring.

Vi ser at flertallet av respondentene har tidligere erfaring med prosjektsamarbeid gjennom EØS-midlene. Det er mange årsaker til at de har valgt å benytte seg av ordningen, men potensialet som ordningen gir for å nå institusjonenes egne faglige mål og strategier, er særlig viktige. Kapasitetsbygging og demokratiutvikling er også viktig, men kommer i andre rekke, etter de mer faglige begrunnelsene.

Deltakerne er stort sett tilfreds med de fleste sidene ved hvordan utlysningene er utformet. Det samme gjelder i betydelig grad selve søknadsprosessen, selv om vi her observerer marginalt mindre tilfredshet. Det er likevel noen få områder som avviker fra det generelle bildet, og hvor det tydelig foreligger et forbedringspotensial.

Det gjelder for det første de økonomiske rammene for de norske deltakerne. Disse er, til tross for intensjonene i programmet, lagt på samme nivå som Erasmus+ og oppleves av mange deltakere som en utfordring, og som et hinder for å nå de faglige målene for samarbeidet.

Det andre forholdet som peker seg ut, er nivået av byråkrati hos programoperatøren. Dette ser ut til å representere en utfordring for samarbeidet i prosjektene og oppleves som uvant og unødig av de norske deltakerne.

Det tredje forholdet, som det er verdt å trekke fram, gjelder samordning, både mellom ulike utlysninger innenfor EØS-midlene og muligheter for tettere koblinger til, og synergier med, andre programmer og finansieringskilder, blant annet Erasmus+. Dette er et omfattende område som griper inn i mange sider ved utformingen av EØS-midlene. Mangelen på standardisering og en mer overgripende organisering av mottakerlandenes programmer er trolig kjernen i dette problemet. Undersøkelsen avdekker at bare ett av fire prosjekt kombinerer EØS-midler med andre finansieringskilder.

Et fjerde forhold, hvor det trolig foreligger et forbedringspotensial, gjelder tydeligheten av den faglige profilen til utlysningene. Flertallet av respondentene er sterkt opptatt av at utlysningene har en tydelig tematisk profil.

Det enkelte mottakerland har betydelig kontroll over programmenes innretning og implementering. Det er derfor naturlig at de norske deltakernes erfaringer og vurderinger varierer alt etter hvilket land de har samarbeidet med. Overordnet sett er deltakerne mest tilfreds med samarbeid i Estland og til dels Tsjekkia, mens samarbeidet med Romania ser ut til å ha bydd på noe større utfordringer.

I tolkningen av disse resultatene er det viktig å ta høyde for at respondentene ikke er representative for sektoren som helhet eller for hele målgruppen av potensielle norske deltakere. Undersøkelsen er rettet mot populasjonen av faktiske norske deltakere i inneværende programperiode. Institusjoner som har valgt å ikke prioritere utlysninger under EØS-midlene, som har fått avslag på sine søknader, eller som har deltatt i tidligere programperioder, men av ulike grunner har valgt å ikke levere søknader i inneværende periode, er ikke med. Det er ikke urimelig å anta at disse gruppene kan ha et noe annet syn på ordningen enn respondentene i vår undersøkelse.

English summary

The EEA Grants are financial contributions made by Norway, Iceland and Liechtenstein (donor countries) to the EU, as compensation for the EFTA states' access to the EU Single Market through the EEA Agreement. This report presents the findings from a survey of Norwegian participation in educational collaboration funded under this scheme during the period 2014–2021. This concerns collaborative projects with four recipient countries: the Czech Republic, Estonia, Poland and Romania. The survey has been carried out by ideas2evidence on assignment for the Norwegian Directorate for Higher Education and Skills (HK-dir).

The survey maps the Norwegian participants' experience of the application process and collaboration, and their assessment of the education programme under the EEA scheme. The object is to provide a basis for proposing amendments to the design of the programme to increase Norwegian participation and enhance collaborative relationships between the Norwegian institutions and partner institutions in the European recipient countries.

The survey results paint a picture of relative satisfaction with the funding scheme. The respondents are generally positive to the part of the scheme they have participated in and to different aspects of its design and implementation. The large majority would also recommend other institutions to participate. The respondents place particular emphasis on the funding facilitating networking and international collaboration, and on gaining international experience and beneficial academic outcomes.

We found that the majority of respondents have previous experience of project collaboration through the EEA Grants. They give multiple reasons for deciding to participate in the scheme, but the potential it presents for enabling the institutions to achieve their academic goals and strategies is highlighted as particularly important. Capacity building and developing democracy are also important, but come second to the more academic reasons.

The participants are largely satisfied with most aspects of the design of the calls for proposals. This also applies, to a significant extent, to the application process itself, although we observe marginally less satisfaction here. However, a few areas deviate from the general picture, with a clear potential for improvement.

This firstly concerns the budgetary framework for the Norwegian participants. Despite the intentions of the programme, the budgetary framework is at the same level as Erasmus+, which many participants perceive as a challenge and an obstacle to achieving the goals of the collaboration.

The second factor that stands out is the level of bureaucracy associated with the programme operator. This appears to represent a challenge to collaboration in the projects, and the Norwegian participants find this both unfamiliar and unnecessary.

The third factor worth highlighting is coordination, both between different EEA Grant calls and the possibilities for closer links to, and synergies between, other programmes and sources of funding, including Erasmus+. This is a comprehensive area that affects many aspects of the design of the EEA Grants, but the lack of standardisation and more overriding organisation of the recipient countries' programmes is probably the crux of this problem. The survey reveals that only one out of four projects combine EEA Grants with other sources of funding.

A fourth factor, where there is likely potential for improvement, concerns the clarity of the calls' academic profile. The majority of the respondents express a keen interest in the calls having a clear thematic profile.

The individual recipient country has considerable control of the programmes' design and implementation. It is thus natural that the Norwegian participants' experience and assessments vary depending on which country they have collaborated with. Generally speaking, the participants are most satisfied with collaboration with Estonia and, in part, the Czech Republic, while collaboration with Romania appears to have presented slightly greater challenges.

It is important when interpreting these results to take into account that the respondents are neither representatives of the sector as a whole nor of the entire target group of potential Norwegian participants. The survey is geared towards the population of actual Norwegian participants in the current programme period. Institutions that have decided not to prioritise calls under the EEA Grants or whose applications have been rejected, or who have participated in previous programme periods but have decided not to submit applications in the current period, are not included. It is not unreasonable to assume that these groups' views of the scheme may differ from those of the respondents in our survey.

1. Introduksjon

Denne rapporten presenterer funn fra en undersøkelse av norsk deltakelse i utdanningssamarbeid i EØS-ordningen. Undersøkelsen er gjennomført av ideas2evidence på oppdrag fra Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir), tidligere Diku. Formålet med undersøkelsen har vært å kartlegge de norske deltakernes erfaringer fra deltakelse, og deres vurderinger av utdanningsprogrammet i EØS-ordningen. Formålet er å gi et grunnlag for å komme med forslag til endringer og utforming av programmet som kan bidra til økt norsk deltakelse og styrke samarbeidsrelasjonene mellom de norske institusjonene og partnerinstitusjonene i de europeiske mottakerlandene. Hovedfokus for undersøkelsen har vært erfaringene fra første fase av prosjektene, med særlig vekt på utlysning og søknadsprosess.

Undersøkelsen bygger på en spørreundersøkelse som ble sendt ut til norske institusjoner som inngår, eller har inngått, som partnere i samarbeidsprosjekter i de utlysningene det er gjennomført tildelinger for til og med våren 2021, samt en deskstudie av utlysninger og annen relevant dokumentasjon om ordningen.

Om EØS-midlene

EØS-midlene er et økonomisk bidrag fra Norge, Island og Liechtenstein (giverlandene) til EU, som kompensasjon for at EFTA-landene er gitt adgang til EUs indre marked gjennom EØS-avtalen. Ordningen har to hovedmål: Å bidra til å redusere sosiale og økonomiske forskjeller i Europa (kapasitetsbygging), og å fremme bilateralt samarbeid mellom giverlandene og mottakerlandene. De to hovedmålene er regnet som likeverdige.

15 EU-land inngår i ordningen. Disse er land som har et BNP på 90 prosent, eller lavere, av gjennomsnittet for EU. Europakommisjonen fordeler midlene mellom disse 15 landene, og det blir gjennomført forhandlinger med hvert mottakerland om hvordan midlene skal brukes.

Ordningen er delt inn i fem prioriterte sektorer, og under disse er det totalt 23 programområder. Utdanning er et slikt programområde, og det er prosjekter som har fått støtte fra utdanningsprogrammet eller fra utdanningsutlysninger, som del av forsknings- eller innovasjonsprogram, som har blitt undersøkt i denne studien. Det er planlagt utlysninger av midler til utdanningssamarbeid fra ni land i nåværende periode; Estland, Kroatia, Latvia, Polen, Portugal, Romania, Slovakia, Slovenia og Tsjekkia.

Forvaltningen av ordningen er kompleks og involverer en rekke aktører både i giverlandene og mottakerlandene. Aktørene som er mest relevante for denne studien, er:

Hvert mottakerland har en **programoperatør** som forvalter midlene. Programoperatøren lyser ut midlene, er ansvarlig for vurderingsprosessen og tildeler midler. Det kan variere fra land til land hvordan utlysningen er utformet, og hva det gis støtte til. Prosjektene som mottar støtte, er koordinert av en **promotør**, prosjektpartneren fra mottakerlandet. Det er alltid en prosjektpartner fra mottakerlandet som er prosjektkoordinator, og som har ansvaret for søknad og rapportering til

programoperatør. **Donorpartneren** er en prosjektdeltaker fra et giverland, for eksempel en norsk høyere utdanningsinstitusjon. Det er imidlertid ikke obligatorisk i alle utlysninger i utdanningsprogrammet å ha med en donorpartner i prosjektet.

Hvert programområde har en eller flere **donorprogrampartnere**. HK-dir har denne rollen for utdanningsprogrammene, og der utdanning inngår i andre programmer. Donorprogrampartneren er en aktør med spesialkompetanse på det aktuelle feltet, og som skal gi programoperatøren og andre involverte råd og veiledning knyttet til utforming og implementering av programmet. Donorprogrampartneren skal også gjøre programmet kjent og rekruttere deltakere i giverlandet.

Formålet med undersøkelsen

I løpet av 2021 starter forhandlingene om en ny programperiode for EØS-midlene. I denne prosessen skal HK-dir komme med råd og innspill til hvordan utdanningsprogrammet bør utformes. HK-dir ønsker at denne undersøkelsen skal gi kunnskap om hva som kan bidra til økt norsk deltakelse i utdanningsprogrammet, og hvordan man kan styrke de bilaterale relasjonene mellom mottakerlandene og giverlandene innen utdanning. Hovedproblemstillingen for prosjektet er:

Hvilke endringer eller faktorer i utforming og innretting av utlysninger, programmer, søknader og søknadsprosesser kan bidra til økt motivasjon for norsk deltakelse og til utvikling av institusjonenes relasjoner til mottakerland?

For å besvare problemstillingen har vi delt oppdraget inn i tre tema. Vi tar først for oss de norske institusjonenes motivasjon for å delta i prosjektet, samt bakgrunnen for samarbeidet. Videre ser vi på hvordan prosjektdeltakerne vurderer utlysningen og søknadsprosessen. Til sist tar vi for oss de norske institusjonenes generelle vurdering av programmet. Hvor tilfredse er de med samarbeidsprosjektet de har deltatt i, og hvordan vurderer de EØS-midlene som virkemiddel?

Data og metode

Undersøkelsen ble innledet med en deskstudie av relevant dokumentasjon knyttet til EØS-midlene. Dette inkluderte blant annet retningslinjene for utdanningsprogram under EØS-midlene, utlysninger, og søkerguider. Funn fra denne første fasen, i tillegg til samtaler med involverte medarbeidere ved HK-dir, la grunnlaget for utvikling av en spørreundersøkelse.

Spørreundersøkelsen ble sendt til 80 representanter fra institusjoner som har deltatt i utdanningsprosjekt, finansiert av EØS-midlene i nåværende periode (2014-2021). 40 av de som mottok invitasjon, er tilknyttet en høyere utdanningsinstitusjon. De øvrige er i hovedsak tilknyttet videregående skoler, frivillige organisasjoner eller private bedrifter. Spørreundersøkelsen var i felt fra 30. august til 13. september 2021. Det ble sendt ut tre påminnelser om undersøkelsen etter at invitasjonen var sendt ut. Av de 80 som mottok invitasjonen, svarte 46 institusjoner på hele eller betydelige deler av undersøkelsen. Dette gir en samlet svarprosent på 57,5 prosent.

Mye tyder på at representativiteten til undersøkelsen er rimelig god. Dette framgår av tabell 1.1 som viser sammensetningen av bruttoutvalg (de inviterte) og nettoutvalg (de som svarte), når det gjelder to sentrale kjennetegn, institusjonstype og samarbeidsland. Nettoutvalget har en svak overvekt av høyere utdanningsinstitusjoner, med 54 prosent blant de som svarte, mot 50 prosent blant de som ble invitert. Det er særlig grunnskolen som er underrepresentert i utvalget. Av de fem som ble invitert,

svarte bare en. Fordelingen mellom de ulike samarbeidslandene er tilnærmet identisk mellom brutto- og nettoutvalg.

Tabell 1.1: Representativitet (prosent, N = 80 inviterte, 46 respondenter)

	Andel i bruttoutvalg (%)	Andel i nettoutvalg (%)
Institusjonstype		
Høyere utdanningsinstitusjon	48,8	54,3
Videregående skoler	11,3	8,7
Grunnskoler	6,3	2,2
Andre institusjoner	33,8	34,8
Samarbeidsland		
Tsjekkia	21,3	21,7
Estland	7,5	6,5
Polen	53,8	54,3
Romania	17,5	17,4

Slik bruttoutvalget ble valgt ut, er undersøkelsen bare gått ut til norske institusjoner som både har søkt om, og blitt tildelt, prosjektmidler. Vurderingene til institusjoner som har valgt å ikke søke, eller som eventuelt ikke har nådd igjennom i en søknadsprosess, er dermed ikke representert. Det er viktig å ta høyde for dette i tolkningen av resultatene.

2. Bakgrunn og motivasjon

I dette kapittelet presenterer vi bakgrunn og motivasjon for deltakelse i prosjektsamarbeid på utdanningsområdet. Vi ser først på institusjonenes tidligere erfaring med prosjektsamarbeid innenfor EØS-ordningen. Deretter setter vi søkelyset på institusjonenes motiver for å benytte seg av ordningen.

Vi ser at flertallet av respondentene har tidligere erfaring med prosjektsamarbeid gjennom EØS-midlene, først og fremst innenfor programområdene utdanning og forskning. Når det gjelder motiver for deltakelse, er det første fremst ønskene om å nå institusjonenes egne mål og strategier som er drivende, selv om også mer altruistiske motiver spiller inn.

Bakgrunn

Prosjektdeltakerne ble spurt om de har tidligere erfaring fra prosjektsamarbeid finansiert av EØS-midlene. Spørsmålet omfatter alle programområder – ikke bare utdanningsprosjekter. Resultatene er oppsummert i figur 2.1. Merk at respondentene hadde mulighet til å velge flere svar slik at prosentene i figur 2.1 ikke summerer til 100 prosent.

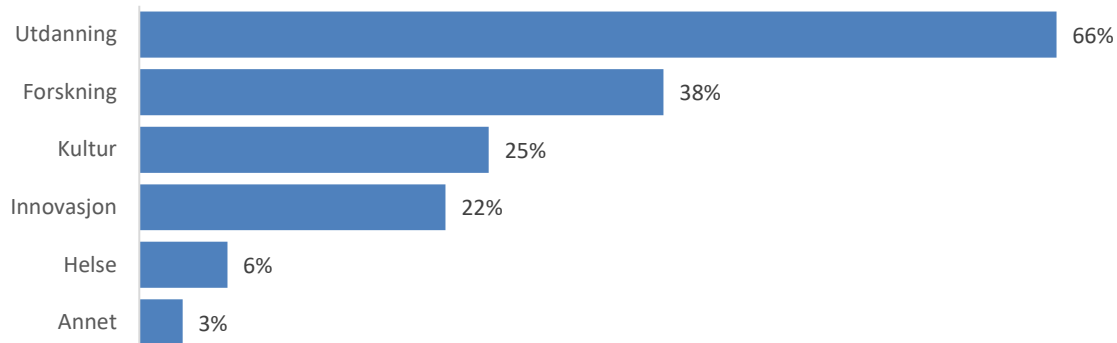
Figur 2.1: Har du/ditt fagmiljø tidligere erfaring fra prosjektsamarbeid finansiert av EØS-midlene? (prosent, N = 46)

Vi finner at kun 30 prosent ikke har tidligere erfaring med prosjektsamarbeid finansiert av EØS-midlene. Av de som har tidligere erfaringer å bygge på, har 28 prosent samarbeid med institusjonen som er prosjektkoordinator i innværende prosjekt, mens 20 % har samarbeidet med andre partnere fra det samme landet. En tredjedel har samarbeidet med partnere i andre land som er inkludert i ordningen, og hele 39 prosent har vært involvert i prosjekter med partnere fra flere land.

Respondentene ble også spurt om hvilke programområder under EØS-midlene de tidligere har mottatt finansiering fra. Figur 2.2 viser at flertallet av respondentene har erfaring fra utdanningsområdet (66 prosent). Nest flest oppgir forskning (38 prosent), og deretter kommer kultur og innovasjon med henholdsvis 25 og 22 prosent. Bare én respondent har valgt «annet» og oppgir i sin utfyllende kommentar at dette handler om «Active Citizens Fund (ACF)», som er et program som sikter på å styrke sivilsamfunnssektoren.

Figur 2.2: Hvilke programområder under EØS-midlene har dere mottatt finansiering fra tidligere? (prosent, N = 32)

Videre i undersøkelsen ble prosjektdeltakerne bedt om å svare på om de har kombinert finansiering fra EØS-midlene i nåværende eller tidligere samarbeidsprosjekt med finansiering fra andre kilder. Det har vært et ønske fra Norge at det legges til rette for koblinger mellom programmer for å muliggjøre synergier og bygging av sterke partnerskap av gjensidig nytte for deltakerne fra både mottaker- og giverland. Signaler fra sektoren har imidlertid tydet på at det er vanskelig å kombinere finansieringer, både på grunn av manglende samordning av utlysninger, og fordi resultatrammeverket i de ulike programmene ikke legger til rette for slike koblinger.

Vi finner at hele 75 prosent av respondentene ikke har kombinert EØS-finansiering med finansiering fra andre programmer. Atten prosent oppgir av de har kombinert med Erasmus+. Resten fordeler seg på henholdsvis Horisont 2020 og Nordplus.

Motivasjon

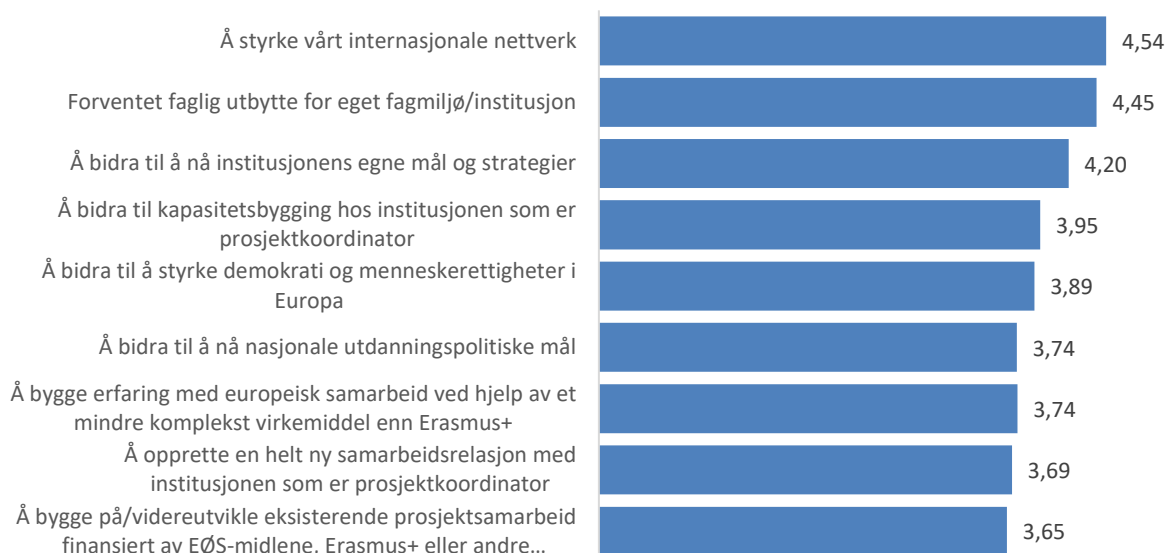
Hva er det som motiverer norske institusjoner til å delta i internasjonalt utdannings samarbeid finansiert av EØS-midlene? Engasjerer de norske partnerne seg i denne typen samarbeid primært for å fremme lokale mål og interesser (de bilaterale sidene ved programmet) eller for å bidra til utvikling i mottakerlandet (kapasitetsbygging)? Det understrekes i beskrivelsen av ordningen at de to målene for EØS-midlene er likeverdige. Men gjenspeiler dette seg i deltakernes begrunnelser for å delta?

Respondentene ble bedt om å vurdere viktigheten av i alt ni motivasjonsfaktoren på en skala fra 1 til 5, der 1 tilsvarer «svært lite viktig» og 5 «svært viktig». Svarene er vist som gjennomsnitt i figur 2.3. Jo høyere gjennomsnittet er, desto viktigere er motivasjonsfaktoren for prosjektdeltakerne.

Alle motivasjonsfaktorene som er inkludert i spørsmålsbatteriet, får en gjennomsnittsverdi i den positive enden av vurderingsskalaen. De tre faktorene som rangerer høyest, alle med gjennomsnitt over fire, handler om å styrke institusjonenes internasjonale nettverk, forventet faglig utbytte for eget fagmiljø/institusjon og å nå institusjonens egne mål og strategier. Det er med andre ord faktorer som sikrer utbytte for egen institusjon, som betyr mest for de norske institusjonenes deltakelse i EØS-finansiert utdannings samarbeid. De mer altruistiske motivene, å bidra til kapasitetsbygging hos koordinator og å sikre demokrati og menneskerettigheter i mottakerlandene, er noe mindre viktig for de norske institusjonene, selv om også disse tyngdepunktene ligger trygt på den positive siden. Minst

viktig for de norske institusjonene er ønsket om å bidra til nasjonale utdanningspolitiske mål. Det samme er de tre faktorene som handler om mer praktiske sider ved samarbeidsrelasjonene og koblinger til andre program.

Figur 2.3: Hvor viktig var følgende faktorer for din institusjon sin motivasjon til å delta i prosjektsamarbeidet? (gjennomsnitt på skala fra 1-5, N = 36-41¹)

Tabell 2.1 viser hvordan motivasjonen varierer mellom ulike grupper av institusjoner. Vi har delt institusjonene i tre grupper; høyere utdanningsinstitusjoner, som er den største gruppen med 25 institusjoner, grunnskoler og videregående skoler, som det bare er fem av, og andre institusjoner, som er en sammensatt gruppe av til sammen 16 frivillige organisasjoner og private og offentlige virksomheter. Merk at vi benytter farger i tabellcellene for å indikere i hvilket intervall de ulike gjennomsnittsverdiene ligger.²

Jevnt over er det forholdsvis små forskjeller mellom institusjonstypene. Vi merker oss at de altruistiske motivene er viktigere for gruppen av andre virksomheter enn for de to gruppene av utdanningsinstitusjoner. Dette skyldes nok det sterke innslaget av frivillige organisasjoner i denne gruppen. Mer overraskende er det at både institusjoner fra UH-sektoren og grunnopplæringen er mindre opptatt av å benytte samarbeidet til å nå nasjonale utdanningspolitiske mål enn gruppen av andre virksomheter. UH-institusjonene er særlig motivert av mulighetene for å styrke sitt internasjonale nettverk, samt forventningene om faglig utbytte. Også grunnskolene og de videregående skolene er sterkt opptatt av det faglige utbyttet samt av samarbeidsprosjektenes bidrag til å nå egne mål og strategier.

¹ N varierer fordi svaralternativet «Vet ikke/ikke relevant» er holdt utenfor

² Verdier mellom 2,50 og 3,50 har ingen farge. Dette er verdier som ligger i midten av svarskalaen. Vi bruker blått til å indikere positive svar. Verdier mellom 3,51 og 4,25 er markert med lyst blått og verdier mellom 4,26 og 5,00 med mørkt blått. Tilsvarende bruker vi oransje til å indikere negative svar. Verdier mellom 1,75 og 2,49 er lyst oransje og verdier mellom 1,00 og 1,74 er mørkt oransje. Det er ingen av disse verdiene i denne tabellen.

Tabell 2.1: Vurdering av motivasjon, variasjoner mellom institusjoner (gjennomsnitt på skala fra 1-5, N=36-41)

	Høyere utdanningsinstitusjoner	Grunnskoler og videregående skoler	Andre institusjoner
Å opprette en helt ny samarbeidsrelasjon med institusjonen som er prosjektkoordinator	3,53	4,00	3,85
Å bygge på/videreutvikle eksisterende prosjektsamarbeid finansiert av EØS-midlene, Erasmus+ eller andre finansieringskilder	3,58	3,33	3,80
Å bygge erfaring med europeisk samarbeid ved hjelp av et mindre komplekst virkemiddel enn Erasmus+	3,55	4,00	3,93
Å bidra til kapasitetsbygging hos institusjonen som er prosjektkoordinator	3,84	3,75	4,13
Å bidra til å styrke demokrati og menneskerettigheter i Europa	3,53	4,00	4,33
Forventet faglig utbytte for eget fagmiljø/institusjon	4,35	5,00	4,44
Å bidra til å nå nasjonale utdanningspolitiske mål	3,50	3,75	4,07
Å bidra til å nå institusjonens egne mål og strategier	3,95	4,75	4,38
Å styrke vårt internasjonale nettverk	4,48	4,25	4,69

3. Utlysning og søknadsprosess

I dette kapitlet presenterer vi respondentenes vurderinger av forhold knyttet til utlysningen av prosjektmidler og selve søknadsprosessen. Det er grunn til å tro at disse første stegene i arbeidet med å etablere et samarbeid er viktige med tanke på å få norske institusjoner til å delta.

Overordnet sett, finner vi at prosjektdeltakerne er rimelig tilfredse både med utlysningen og søknadsprosessen. Vurderingene av utlysningene er jevnt over noe mer positive enn de tilsvarende vurderingene av søknadsprosessen. Når det gjelder utlysningene, er det de finansielle rammene som ser ut til å gi de største utfordringene. Når det gjelder søknadsprosessen, er respondentene minst tilfreds med forhold knyttet til oversiktighet og byråkrati.

Utlysningen

Hvert mottakerland lyser ut midler til samarbeids- og mobilitetsprosjekter i egne utdanningsprogram, eller utlysninger som inngår som en del av forsknings- og innovasjonsprogrammer. Midlene forvaltes av en programoperatør i hvert av mottakerlandene. Fordi utlysningene styres fra det enkelte mottakerland, er de ikke standardisert og samordnet på tvers av land, hverken når det gjelder innretning, innhold, vilkår eller utlysningstidspunkt. Det har vært antatt at denne mangelen på samordning har gitt utfordringer for norske institusjoner, som vurderer å benytte seg av ordningene. Blant annet har korte og vilkårlige søknadsfrister vært framholdt som et problem.

I undersøkelsen ser vi nærmere på hvordan prosjektdeltakerne vurderer flere sider ved utlysningsprosessen og utformingen av utlysningene. Respondentene ble bedt om å vurdere påstander om utlysningen av midler på en skala fra 1 til 5, hvor 1 betyr «helt uenig» og 5 betyr «helt enig». Alle påstander er positivt formulert. Det betyr at jo høyere verdi, desto mer positiv er respondentene. I figur 3.1 er det den gjennomsnittlige verdien blant alle som har svart, som er presentert.

Resultatene viser at gjennomsnittet for alle de åtte forholdene som det er spurt om, ligger i den positive enden av vurderingsskalaen. For flere av spørsmålene ligger gjennomsnittet også nær svarskalaens maksimumsverdi (5). Respondentene er særlig fornøyd med to forhold: utlysningens *faglige relevans for egen institusjon* (4,22), og at *forhandlingene med prosjektkoordinator foregikk uten nevneverdige problemer* (4,17). Når det gjelder faglig relevans, viser de underliggende tallene at hele 37 av de 41 prosjektdeltakerne enten har svart «enig» eller «helt enig». De resterende fire har valgt det nøytrale alternativet «hverken uenig eller enig». Vi ser også at respondentene ikke ser ut til å ha hatt store utfordringer knyttet til *søknadsfristene*. Det er rimelig stor enighet om at søknadsfristene både har gitt nok tid til å identifisere og etablere kontakt med potensielle partnere og til å utvikle søknaden.

Figur 3.1: Hvor enig/uenig er du i følgende påstander om utlysningen av midler? (gjennomsnitt på skala fra 1-5, N=41)

Ett forhold skiller seg fra hovedmønsteret av relativ tilfredshet. Det gjelder *de finansielle rammene* som presenteres i utlysingsdokumentene. Her ligger gjennomsnittet (3,23) nær svarskalaenes midtpunkt som indikerer at de spurte har delte meninger om dette spørsmålet. De underliggende tallene viser at omtrent halvparten av de spurte (21 respondenter) er helt eller delvis enig i at de finansielle rammene er tilfredsstillende, mens resten (20 respondenter) er uenige, helt uenige eller hverken uenig eller enig.

Gitt at utlysningene ikke har vært standardisert på tvers av mottakerland, er det også relevant å se nærmere på hvordan norske deltakere som har samarbeidet med hvert enkelt land, vurderer disse forholdene. I tabell 3.1 ser vi hvordan gjennomsnittssvarene for de ulike forholdene knyttet til utlysningen av midler, fordeler seg på samarbeidsland. Nederst i tabellen har vi beregnet et samlet gjennomsnitt for hvert enkelt land.

Tabell 3.1: Vurdering av utlysningen, variasjoner mellom land (gjennomsnitt på skala fra 1-5, N=41)

	Tsjekia	Estland	Polen	Romania
Utlysningen inneholdt den informasjonen vi trengte for å utvikle søknaden	4,11	4,33	3,64	3,57
Vi fikk full tilgang til alle utlysingsdokumenter	4,11	4,67	3,68	3,43
Vi fikk full innsikt i krav til og økonomiske vilkår for norske partnere	4,33	4,33	3,59	3,57
Utlysningen var faglig relevant for vår institusjon	4,22	4,67	4,09	4,43
Søknadsfristen ga oss nok tid til å identifisere og etablere kontakt med samarbeidspartnere	4,11	3,00	3,86	4,00
Søknadsfristen ga oss nok tid til å utvikle søknaden i samarbeid med prosjektkoordinator	4,22	3,33	3,95	4,00
De finansielle rammene i utlysningen var tilfredsstillende	3,78	3,33	3,27	2,86
Forhandlingene med prosjektkoordinator foregikk uten nevneverdige problemer	3,89	4,33	4,18	4,43
Samlet gjennomsnitt	4,10	4,00	3,78	3,79

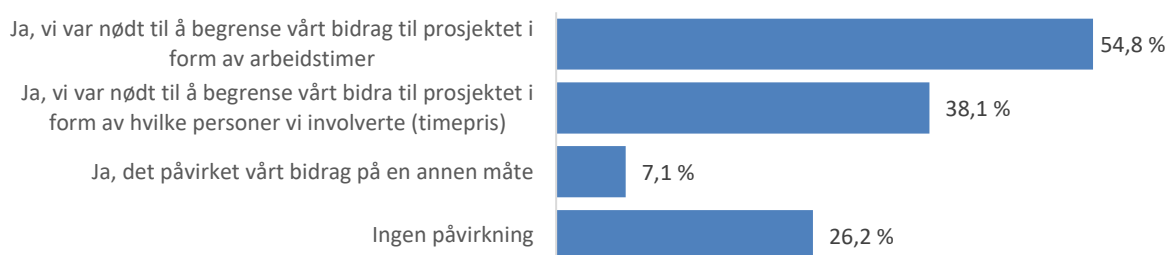
Jevnt over er det relativt små variasjoner i vurderinger mellom landene. Alt i alt ser respondenter som har deltatt i prosjekt, som er koordinert fra Tsjekia og Estland, ut til å være noe mer tilfreds enn respondenter som er involvert i prosjektsamarbeid i Polen og Romania. Estland merker seg ut med høy tilfredshet når det gjelder de fleste forholdene, samtidig som tre forhold skiller seg ut med markert lavere verdier. Det gjelder de finansielle rammene og de to spørsmålene som handler om tidsfrister. Vi vet ikke om dette skyldes at tidsfristene har vært særlig korte i de relevante utlysningene fra Estland, men det er i det minste en plausibel forklaring. Romania utmerker seg med store variasjoner i tilfredshet mellom de ulike forholdene. Respondentene er minst tilfreds med de finansielle rammene og tilgangen til utlysningedokumenter, men er svært tilfreds med den faglige relevansen til utlysningen.

Mer om de finansielle rammene

Alt i alt er det altså de finansielle rammene som de norske deltakerne er minst tilfredse med. Dette må ses i lys av at det har vært en intensjon at EØS-midlene skulle være et supplement til Erasmus+, som var økonomisk mer attraktivt og samtidig et mindre komplekst virkemiddel for å tilegne seg erfaringer med internasjonalt samarbeid. I retningslinjene for programmet har det derfor vært gitt rom for at EØS-midlene skulle kunne ha bedre finansielle vilkår enn Erasmus+ for å gi ekstra insentiver til å delta. I praksis har det likevel vist seg at mottakerlandene har valgt å benytte de samme økonomiske satsene i sine utdanningsprosjekter som benyttes i Erasmus+. Norske partnere har derfor bare fått dekket anslagsvis halvparten av sine faktiske lønnskostnader i forbindelse med deltakelse i disse prosjektene.

I undersøkelsen ble prosjektdeltakerne derfor spurt om hvordan dette har påvirket deres bidrag til prosjektet. Svarene er presentert i figur 3.2. Merk at det her var mulig å krysse av for flere svaralternativ.

Figur 3.2: Har bruken av Erasmus+ satser for lønnskostnader påvirket de norske partnernes bidrag til prosjektet? (prosent, N=42)

Vi finner at bare en fjerdedel av prosjektdeltakerne oppgir at bruken av Erasmus+ satser ikke har påvirket institusjonens bidrag til prosjektet. Godt over halvparten (55 prosent) forteller derimot at de har sett seg nødt til å redusere mengden av arbeidstimer, og 38 prosent at det har hatt betydning for hvilke personer som er blitt involvert i prosjektet. De tre respondentene som forteller at de finansielle rammene påvirket prosjektet på andre måter, fikk muligheter til å utdype svarene sine. Her forteller den ene respondent at de var nødt til å nedskalere planlagte kurs, og en annen at fagligheten ble påvirket «i dybden og bredden». Den tredje respondenten forteller at de var nødt til å arbeide ulønnet

i frítiden. Alt i alt underbygger svarene på dette spørsmålet hvorfor de finansielle rammene skiller seg så markert fra de andre forholdene som er vurdert i figur 3.1.

Betydningen av tematisk avgrensede utlysninger

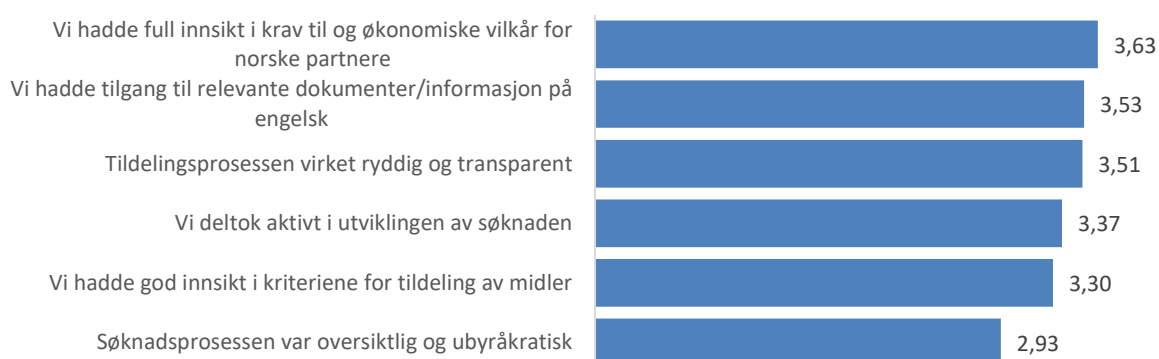
Når det gjelder det faglige innholdet, inkluderte undersøkelsen også et spørsmål om hvor viktig det er for de norske institusjonene at utlysningen har en tydelig tematisk innretning. Mange av utlysningene som har vært gjennomført, har manglet en tydelig profil, noe som kan ha gjort det utfordrende for norske søkere å få en god forståelse av hva mottakerlandene ønsker å oppnå. Det kan også være utfordrende for den som har oppgaven med å drive informasjonsarbeid og rekruttere søkere til utlysningen (HK-dir i Norge), når den tematiske innretningen ikke er tydelig

Hele 31 av 41 respondentene (76 prosent) oppgir at det er viktig med en tydelig tematisk innretning når de vurderer om de skal søke om EØS-midler. Kun tre respondenter er uenig i dette. Mye tyder derfor på at dette er et område hvor det foreligger et forbedringspotensial, og som eventuelt kan bidra til høyere deltakelse fra norske institusjoner.

Søknadsprosessen

Den neste fasen i prosessen etter utlysning er selve søknads- og tildelingsprosessen. Også her er det programoperatørene i mottakerlandene som har kontrollen, og som er ansvarlig for søknadsbehandlingen. I spørreundersøkelsen ba vi respondentene vurdere flere faktorer knyttet til søknadsprosessen. De spurte ble presentert for en serie positivt formulerte påstander og benyttet en svarskala tilsvarende den som ble benyttet i spørsmålsbatteriet om utlysningen. Resultatene er vist som gjennomsnittsverdier i figur 3.3.

Figur 3.3: Hvor enig/uenig er du i følgende påstander om søknadsprosessen? (gjennomsnitt på skala fra 1-5, N=40-41)

Også her ligger gjennomsnittene for alle spørsmålene, unntatt ett, i den positive halvdel av svarskalaen. Vurderingene er likevel noe mer reserverte enn de vi observerte i figur 3.1. Når det gjelder flertallet av forholdene det er spurt om, er forskjellene i vurderinger svært små. Dette gjelder spørsmål om *innsikt i de økonomiske vilkårene*, *tilgang til informasjon på engelsk* og *innsikt i tildelingskriteriene*. Det gjelder også spørsmål om egen deltakelse i utviklingen av søknaden og *ryddighet og transparens i selve tildelingsprosessen*. Gjennomsnittene for alle disse forholdene ligger i intervallet 3,30 til 3,63, som indikerer at det er delte meninger om alle disse forholdene.

Den eneste påstanden hvor tyngdepunktet havner i den negative halvdelen av svarskalaen, er om *søknadsprosessen var oversiktlig og ubyråkratisk*. Den detaljerte svarfordelingen viser at størsteparten av respondentene har oppgitt at de hverken er uenige eller enige (19 personer), mens resten fordeler seg omtrent likt på den positive og negative siden av dette midtpunktet. Det kan derfor se ut til at byråkrati og oversiktighet er en side ved søknadsprosessen som de norske søkerne i noen grad ser som utfordrende.

I en utdypende kommentar sier en respondent følgende:

Søknadsprosessen, og for så vidt også rapporteringene oppleves som unødig omfattende og byråkratiske. Det kan gå ut over både samarbeidet og resultatet av dette.

For å få et bilde av hvordan vurderingene av søknadsprosessen varierer mellom respondenter med prosjekter i ulike mottakerland, har vi også beregnet gjennomsnittsverdier for hvert enkelt land (jfr. tabell 3.2).

Tabell 3.2: Vurdering av søknadsprosessen, variasjoner mellom land (gjennomsnitt på skala fra 1-5, N = 40-41)

	Tsjekkia	Estland	Polen	Romania
Søknadsprosessen var oversiktlig og ubyråkratisk	3,63	2,67	2,73	2,86
Vi deltok aktivt i utviklingen av søknaden	3,33	3,00	3,14	4,29
Vi hadde tilgang til relevante dokumenter/informasjon på engelsk	3,88	4,00	3,45	3,14
Vi hadde god innsikt i kriteriene for tildeling av midler	3,75	4,00	3,14	3,00
Vi hadde full innsikt i krav til og økonomiske vilkår for norske partnere	4,13	4,00	3,55	3,14
Tildelingsprosessen virket ryddig og transparent	4,00	3,67	3,50	2,86
Samlet gjennomsnitt	3,79	3,56	3,25	3,22

Samlet sett er vurderingene av søknadsprosessene i Tsjekkia og Estland marginalt mer positive enn de tilsvarende vurderingene av prosessene i Polen og Romania. Når det gjelder spørsmålet om oversiktighet og byråkrati, er vurderingene på den negative siden i alle land unntatt Tsjekkia. I spørsmålet om ryddighet og transparens i tildelingsprosessen er det først og fremst Romania som skiller seg ut i negativ retning, mens Tsjekkia også her får de mest positive vurderingene. Romania, som jevnt over skårer lavt på samtlige spørsmål, ligger derimot høyest når det gjelder den norske institusjonens egen aktive deltakelse i søknadsprosessen.

4. Generelle vurderinger

I dette kapittelet tar vi for oss prosjektdeltakernes generelle vurderinger av prosjektsamarbeidet og finansieringsordningen. Først presenterer vi deltakernes overordnede vurdering av prosjektsamarbeidet: Hvor tilfredse er de med samarbeidet, og ville de ha anbefalt andre å delta i denne formen for samarbeid? Deretter ser vi på hvilke utfordringer de har opplevd i samarbeidet så langt. Til sist i kapittelet tar vi for oss deltakernes vurderinger av EØS-midlene som virkemiddel.

Vi finner at deltakerne stort sett er godt fornøyd med ordningen, og det store flertallet vil anbefale andre institusjoner å delta. De legger særlig vekt på at midlene legger til rette for nettverksbygging og internasjonalt samarbeid, og at de oppnår både faglig utbytte og internasjonal erfaring.

Den største utfordringen for de norske deltakerne er knyttet til de økonomiske rammene, som deltakerne mener reduserer det faglige utbyttet av samarbeidet. Byråkrati hos programoperatøren blir også trukket fram som en utfordring, særlig i samarbeidet med Romania.

Vurderinger av prosjektsamarbeidet

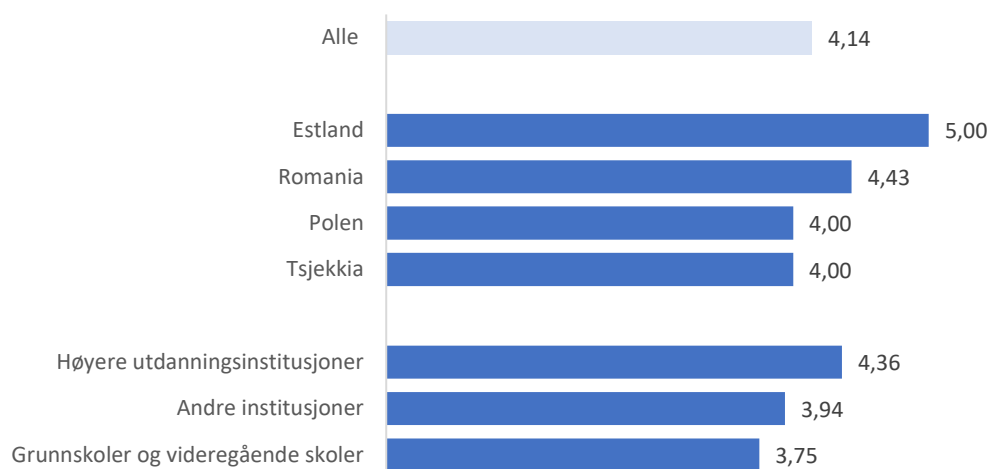

Interessen fra norske utdanningsinstitusjoner for å delta i utdanningsprogrammer under EØS-midlene har vært noe lavere enn ønskelig, og tilbakemeldinger fra sektoren kan tyde på at omdømmet til ordningene ikke er på topp. Til tross for dette, viser undersøkelsen til de som faktisk deltar, at de er rimelig godt tilfredse med prosjektsamarbeidet. På spørsmål om hvor fornøyd eller misfornøyd de er med samarbeidet samlet sett, oppgir 85 prosent av respondentene at de er fornøyd (15 respondenter) eller svært fornøyd (21 respondenter). Kun to respondenter svarer at de er misfornøyd, eller svært misfornøyd.

Vi finner også at deltakerne er rimelig fornøyd, uavhengig av samarbeidsland (jf. Figur 4.1). Respondenter som samarbeider med partnere i Estland er spesielt positive. Her har samtlige respondenter svart at de er svært fornøyd med samarbeidet.

Vi har også sett på hvordan tilfredsheten med prosjektsamarbeidet varierer mellom respondenter fra ulike norske deltakerinstitusjoner. Vi finner at de høyere utdanningsinstitusjonene er noe mer fornøyd enn de to andre gruppene. Regnet på en svarskala fra 1 til 5, der 1 betyr svært misfornøyd og 5 betyr svært fornøyd, har de høyere utdanningsinstitusjonene et gjennomsnitt på 4,36 og grunnskoler og videregående skoler og andre institusjoner et gjennomsnitt på henholdsvis 3,75 og 3,94.

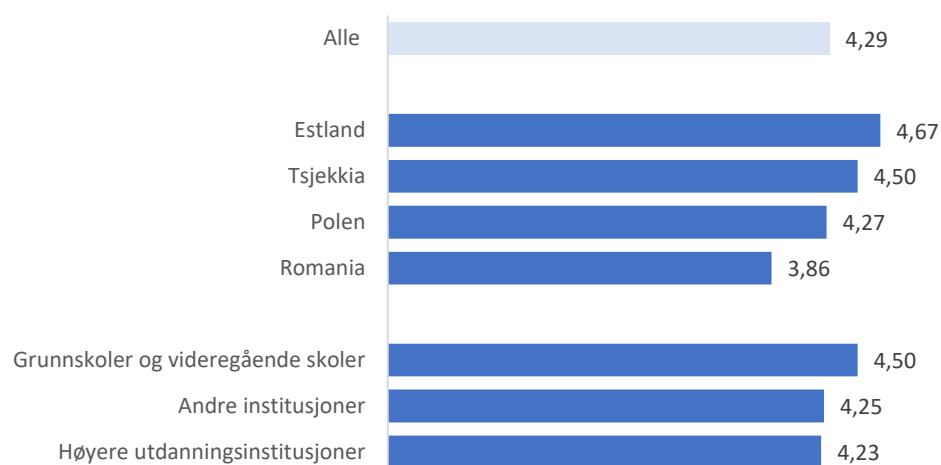
Figur 4.1: Hvor fornøyd/misfornøyd deltakerne er med prosjektsamarbeidet (gjennomsnitt på skala fra 1-5, N = 42)

Prosjektdeltakerne ble også bedt om å oppgi hvorvidt de ville anbefalt andre å delta i prosjektsamarbeid innen utdanning finansiert av EØS-midlene (jfr. figur 4.2). Dette er en spørsmålsformulering som ofte benyttes i undersøkelser, der man ønsker å få et bilde av omdømmet til en ordning eller en organisasjon. Svarene ble gitt på en skal fra 1 til 5, der 1 betyr «ville absolutt ikke anbefalt» og 5 betyr «ville absolutt anbefalt».

Også her er svarene rimelig positive. Tre fjerdedeler svarer at de absolutt (20 respondenter) eller trolig (16 respondenter) ville anbefalt andre å delta. Fem respondenter oppgir at de er usikre, og kun én respondent ville absolutt ikke anbefalt andre å delta i slike samarbeid. Dette gir et samlet gjennomsnitt på 4,29.

Figur 4.2: I hvor stor grad deltakerne vil anbefale andre å delta i prosjektsamarbeid finansiert av EØS-midlene (gjennomsnitt på skala fra 1-5, N= 42)

Når vi bryter svarene ned på land, finner vi at respondenter med prosjektkoordinator fra Tsjekia, Estland og Polen i betydelig grad vil anbefale andre å delta i denne typen prosjektsamarbeid. Respondentene med prosjektkoordinator fra Romania er derimot noe mindre sikre på om de ville anbefalt det, selv om også disse har et gjennomsnitt i den positive enden av svarskaalen.

Forskjellene mellom institusjonstyper er svært små når det gjelder spørsmålet om å anbefale deltakelse til andre.

Tekstkommentarer om prosjektsamarbeidet

De som svarte på spørsmålet om hvorvidt de ville anbefalt andre å delta i slike samarbeidsprosjekt, fikk mulighet til å begrunne svaret sitt i en åpen tekstboks. Prosjektdeltakerne ble bedt om å oppgi hvorfor de ville anbefalt det, eller eventuelt, hvorfor ikke. Flere av respondentene trekker fram at de ville anbefalt andre å delta i slike samarbeid, fordi EØS-midlene legger til rette for internasjonalt samarbeid og nettverksbygging. En prosjektdeltaker skriver for eksempel:

EØS-midler muliggjør samarbeid som ellers ikke ville hatt økonomiske muligheter til å holdes ved like over tid.

En annen skriver:

Anbefalt, både fordi nettverksbygging, kompetanseutveksling og samarbeidet med institusjoner i andre Europeiske land er spennende, nyttige og viktige.

Videre er det flere som trekker fram utbyttet de har fått gjennom samarbeidet. Her vektlegges både det faglige utbyttet de oppnår gjennom å utveksle erfaringer og kompetanse med samarbeidspartnerne i prosjektet, men også egenverdien av å bli kjent med mennesker fra andre kulturer:

Det er interessant å møte mennesker fra andre kulturer og utveksle info, kompetanse, mm. Det gir et mer reflektert syn på helheten.

Når det gjelder grunner til å ikke anbefale deltakelse, peker de fleste på forhold knyttet til finansiering. Det blir særlig lagt vekt på at de økonomiske satsene for norske prosjektdeltakere er for lave i forhold til de faktiske utgiftene som prosjektdeltakelsen krever – både når det gjelder timesatser og dekning av kostnader knyttet til prosjektrelatert reisevirksomhet. En respondent sier følgende:

Må ha et avklart forhold til egeninnsatsen, at det koster vesentlig egeninnsats og er "dyre penger", så det må passe med andre mål.

Det blir også lagt vekt på forhold knyttet til uoversiktighet og byråkrati, noe følgende to utsagn illustrerer:

Bør ha en prosjektkoordinator som tåler at ting er litt uoversiktlig og spontant på partnersiden / programmet i mottakerlandet.

Når man først har vært igjennom søknadsprosessen har man lært mye til neste gang. Men det er en litt kronglete vei for oss som ikke har en administrasjon rigget for internasjonale prosjekter.

Men vi finner også utsagn som formidler et mer balansert syn på forholdet mellom byråkrati og utbytte:

Til sammenligning med Erasmus+ så er det rett og slett litt mindre jobb for oss som koordinerer disse prosjektene, og med like mye, om ikke mer, utbytte.

Og tilsvarende når det gjelder forholdet mellom knappe finansielle rammer og utbytte:

[Jeg ville anbefalt det] fordi det tross de finansielle begrensningene gir nok utbytte til at samarbeide oppfattes faglig givende og nyttig.

Utfordringer i samarbeidet med prosjektkoordinator

I undersøkelsen ble prosjektdeltakerne også bedt om å oppgi i hvor stor grad ulike utfordringer har påvirket *samarbeidet med institusjonen som er prosjektkoordinator*. Svarene ble gitt på en skala fra 1 til 5, der 1 tilsvarer «i svært liten grad», og 5 «i svært stor grad». Resultatene fra dette spørsmålet er vist i figur 4.3. Til lavere gjennomsnittet er, i jo mindre grad oppleves forholdet som en utfordring.

Figur 4.3: I hvilken grad har følgende faktorer vært en utfordring for samarbeidet med institusjonen som er prosjektkoordinator så langt? (gjennomsnitt på skala fra 1-5, N= 36-41)

Hovedinntrykket fra figur 4.3, er at de ulike forholdene som er nevnt, i forholdsvis liten grad har blitt opplevd som en utfordring for de norske deltakerne. En faktor skiller seg imidlertid ut fra det generelle mønsteret. Det gjelder opplevelsen av byråkrati ved *programoperatøren*. Sju respondenter oppgir at de har opplevd dette som utfordrende i noen grad, og åtte i stor eller svært stor grad, noe som gir et samlet gjennomsnitt på 2,86. Vi noterer oss at det tilsvarende spørsmålet om byråkrati ved *partnerinstitusjonen*, har et gjennomsnitt på 1,85. Når samarbeidet med prosjektkoordinatoren oppleves som utfordrende, skyldes dette med andre ord forhold ved en ekstern part – programoperatøren – heller enn faktorer internt i samarbeidsforholdet. Vi ser også at forhold knyttet til ulike oppfattelser av roller, oppgaver og ansvar, samt av prosjektets mål, oppleves som lite utfordrende. Det samme gjelder forankringen av prosjektene både lokalt og hos samarbeidspartner.

Tabell 4.1 viser hvordan opplevelse av disse utfordringene varierer utfra hvilket land samarbeidet er inngått med. Tabellcellene er fargekodet på samme måte som i tidligere tabeller i denne rapporten, men fargeskalaen er snudd for å ta hensyn til at det er de lave verdiene som indikerer et positivt resultat (dvs. ingen eller små utfordringer).

Tabell 4.1: Utfordringer for samarbeidet med prosjektkoordinator, variasjoner mellom land (gjennomsnitt på skala fra 1-5, N= 36-41)

	Tsjekia	Estland	Polen	Romania
Manglende forankring ved vår institusjon	2,70	1,67	1,95	2,29
Manglende forankring ved partnerinstitusjonen	2,60	1,00	2,18	2,00
Språk	1,90	1,33	1,64	2,29
Ulike oppfattelser av roller, oppgaver og ansvar	2,10	1,33	2,09	2,14
Forskjeller i utdanningssystem	2,30	1,33	2,05	3,00
Politiske/samfunnsmessige forhold i partnerlandet	1,60	1,33	2,09	3,00
Ulike oppfattelser av prosjektets mål	2,00	1,33	1,73	1,86
Manglende åpenhet (f.eks. rundt økonomi, utlysningsdokument)	1,80	1,00	1,77	2,00
Byråkrati ved partnerinstitusjonen	2,00	1,00	2,14	2,29
Byråkrati ved programoperatøren (som lyser ut midlene)	2,40	1,00	2,82	4,43
Samlet gjennomsnitt	2,14	1,23	2,05	2,53

Vi observerer at norske institusjoner som har samarbeid med partnere i Estland, i svært liten grad har opplevd at det har vært utfordringer i samarbeidet. Polen og Tsjekia plasserer seg i en midtkategori, mens utfordringene tilsynelatende har vært størst hos de som har samarbeidsprosjekt i Romania.

Når det gjelder Romania, er det særlig byråkrati hos programoperatøren som stikker seg ut. Med en gjennomsnittsverdi på 4,43 er det tydelig at dette har blitt opplevd som en betydelig utfordring. Videre ser vi at forskjeller i utdanningssystem og politiske/samfunnsmessige forhold har et gjennomsnitt på 3, som tilsier at respondentene også i noen grad har opplevd dette som en utfordring.

Byråkrati hos programoperatøren har i noen grad også blitt opplevd som en utfordring i samarbeidet med Polen. Når det gjelder Tsjekia, er det derimot manglende forankring ved egen og partnerinstitusjon som har de høyeste gjennomsnittsverdiene.

Utfordringer som påvirker det faglige utbyttet

Prosjektdeltakerne ble også bedt om å vurdere i hvilken grad de opplever utfordringer som påvirker *det faglige utbyttet for sin egen institusjon*. Faglig utbytte for norske deltakere er et viktig mål for norsk internasjonalt utdannings samarbeid i sin alminnelighet, og gjensidighet i samarbeidsrelasjonene er regnet som et sentralt prinsipp. Dette gjelder også prosjekter finansiert av EØS-midlene hvor det understrekes at de to målene om henholdsvis kompetansebygging i mottakerlandet og bilateralt samarbeid er likeverdige.

Merk at en del av prosjektene som er med i undersøkelsen, ikke hadde kommet særlig langt i samarbeidet da spørreskjemaet ble fylt ut. Det kan derfor i noen tilfeller være vanskelig å vurdere

forhold knyttet til det faglige utbyttet. Vi hadde derfor med et eget svaralternativ i dette spørsmålsbatteriet som het «for tidlig å si».

Som vist i figur 4.4, har de fleste faktorene som er tatt med i dette spørsmålet, et gjennomsnitt på godt under 2. Det gjelder både faktorer som er direkte knyttet til fag, som *graden av fokus på gjensidig faglig utbytte* og *det faglige nivået ved partnerinstitusjonen*, og faktorer som har en mer indirekte kobling til det faglige utbyttet, som *forankring*, *språk*, *systemforskjeller* eller *ulike oppfattelser av mål og roller*. Dette tilsier at de fleste deltakerne ikke har opplevd at disse faktorene har hatt en nevneverdig negativ effekt på det faglige utbyttet.

Figur 4.4: I hvilken grad har følgende faktorer vært en utfordring for det faglige utbyttet for din institusjon så langt? (gjennomsnitt på skala fra 1-5, N= 35-42)

Én faktor skiller seg imidlertid ut. Det gjelder *den økonomisk kompensasjon til norske prosjektdeltakere*. Rundt halvparten av respondentene oppgir at de har opplevd dette som en utfordring for det faglige utbyttet i noen, stor eller svært stor grad. Dette er i tråd med tidligere funn i rapporten, for eksempel at over halvparten av prosjektene har vært nødt til å begrense innsatsen i prosjektet på grunn av satsene for lønnskostnader (jf. figur 3.2 i forrige kapittel). Begrensningene i innsats som følge av knappe økonomisk rammer, ser dermed ut til å ha en negativ effekt på det faglige utbyttet for noen av de norske prosjektdeltakerne.

Tabell 4.2: Utfordringer for faglig utbytte (gjennomsnitt på skala fra 1-5, N = 35-42)

	Tsjekkia	Estland	Polen	Romania
Manglende forankring ved vår institusjon	2,00	1,67	1,59	1,33
Manglende forankring ved partnerinstitusjonen	1,67	1,33	1,41	1,00
Språk	1,33	1,33	1,79	1,33
Ulike oppfattelser av roller, oppgaver og ansvar	1,44	1,33	1,53	1,83
Forskjeller i utdanningssystem	1,44	1,33	1,67	2,33
Politiske/samfunnmessige forhold i partnerlandet	1,11	1,33	1,63	1,83
Ulike oppfattelser av prosjektets mål	1,56	1,33	1,53	1,29
Lav faglig relevans	1,00	1,33	1,63	1,33
Lite fokus på gjensidig faglig utbytte	1,78	1,33	1,71	1,86
For lite økonomisk kompensasjon til norske prosjektdeltakere	1,89	2,00	3,00	3,43
For lavt faglig nivå ved partnerinstitusjonen	1,67	1,33	1,68	2,00
Samlet gjennomsnitt	1,54	1,42	1,74	1,78

Variasjonene mellom land er relativt små når det gjelder de aller fleste forholdene som er tatt opp i dette spørsmålsbatteriet. Vi merker oss at utfordringene knyttet til økonomisk kompensasjon til norske prosjektdeltakere, oppleves som en større utfordring for dem som samarbeider med partnere i Polen og Romania, enn for dem som samarbeider med partnere i Tsjekia og Estland. Vi har ikke hatt muligheter for å kontrollere om dette skyldes reelle forskjeller i økonomiske rammebetingelsene, eller om det bare er opplevelsene av hvilken effekt knappe rammer har hatt på det faglige utbyttet som varierer.

Overordnede vurderinger av EØS-midlene

I den siste delen av dette kapitlet ser vi nærmere på prosjektdeltakernes mer overordnede vurderinger av EØS-midlene. Respondentene ble bedt om å oppgi hvor positivt eller negativt de vurderer en rekke sider ved prosjekter finansiert gjennom EØS-midlene. Dette gjelder alt fra praktiske aspekter, som søknadsprosessen og de finansielle rammene, til muligheten til å oppnå faglig utbytte, nettverksbygging og internasjonalisering. Resultatene er vist i figur 4.5. Figuren viser gjennomsnittet på en skala fra 1 til 5, der 1 betyr «svært negativt», og 5 «svært positivt».

Figur 4.5: Hvor positivt eller negativt vurderer du følgende sider ved prosjektsamarbeidet innen utdanning finansiert av EØS-midlene? (gjennomsnitt på skala fra 1-5, N= 35-42)

De fleste forholdene som nevnes i spørsmålet, får en svært positiv vurdering. Dette gjelder i særlig grad forhold som handler om ulike former for utbytte. Mulighetene for å bygge nettverk, å samarbeide og å styrke internasjonaliseringsarbeidet ved egen institusjon, skårer særlig høyt. Det samme gjør det faglige utbyttet. Dette er alle forhold knyttet til den bilaterale dimensjonen i samarbeidet.

De mer altruistiske sidene ved prosjektsamarbeid – å bidra til å styrke demokrati og menneskerettigheter, og å bidra til kapasitetsbygging, oppnår en noe lavere, men fortsatt positiv, vurdering. Det samme gjør mulighetene for å bidra til nasjonal politikk og satsninger. Dette samsvarer godt med observasjonene fra kapittel 2, der vi så på deltakernes motiver for samarbeid.

Forholdet som får lavest vurdering, og som også her skiller seg fra de øvrige alternativene, er de finansielle rammene. Halvparten av respondentene (20 respondenter) har oppgitt at de vurderer disse

rammene verken positivt eller negativt, og nesten en tredjedel (11 respondenter) vurderer dem negativt eller svært negativt.

I tabell 4.3 er vurderingene brutt ned på samarbeidsland. Selv om de samlede vurderingene nederst i tabellen varierer svært lite mellom de fire landene, er det langt større forskjeller når vi ser på enkeltforhold. Vurderingene av søknadsprosessen er betydelig mindre positiv blant de som har samarbeid i Polen enn i de andre landene. Her er det igjen Estland som kommer best ut. De finansielle rammene vurderes forholdsvis lavt i alle land, men lavest i Romania. Vi merker oss også at de som har samarbeidet med Estland, har betydelig mindre positive vurderinger av mulighetene for kapasitetsbygging og styrking av demokrati og menneskerettigheter, enn de som har samarbeidet med de andre landene. En mulig forklaring på den lave vurderingen av sistnevnte faktor, kan være at alternativet oppleves som mindre relevant fordi Estland regnes som et konsolidert demokrati der de demokratiske institusjonene fungerer godt.³

Tabell 4.3: Hvor positivt eller negativt vurderer du følgende sider ved prosjektsamarbeid innen utdanning finansiert av EØS-midlene, variasjoner mellom land (gjennomsnitt på skala fra 1-5, N= 35-42)

	Tsjekkia	Estland	Polen	Romania
Søknadsprosessen	4,11	4,50	3,24	4,00
De finansielle rammene	3,33	3,00	2,86	2,57
Samarbeidet med partnerne	4,20	4,67	4,27	4,29
Mulighet for faglig utbytte	4,30	4,67	4,24	4,14
Mulighet for nettverksbygging	4,50	4,67	4,32	4,71
Mulighet for å bidra til kapasitetsbygging	4,20	3,33	3,86	4,14
Mulighet for å bidra til å styrke demokrati og menneskerettigheter i Europa	4,38	3,00	4,21	3,83
Mulighet for å styrke internasjonaliseringsarbeidet ved egen institusjonen	4,20	4,67	4,40	4,86
Mulighet for å bidra til nasjonal politikk og satsinger	3,75	3,33	3,72	3,50
Samlet gjennomsnitt	4,11	3,98	3,90	4,00

Vurderinger av EØS-midlene som virkemiddel

Respondentene ble også bedt om å ta stilling til en rekke påstander om EØS-midlene som virkemiddel, og oppgi hvor enige eller uenige de er i disse påstandene. I dette spørsmålsbatteriet er det egenskapene ved programmet som sådan som står i fokus, ikke deltakernes erfaringer fra et konkret prosjekt. Det er likevel grunn til å tro at respondentene i noen grad har latt seg farge av egne prosjekterfaringer, også når de har svart på disse spørsmålene. Svarene ble gitt på en skala fra 1 til 5, der 1 betyr «helt uenig», og 5 betyr «helt enig». I figur 4.6 er det gjennomsnittsverdiene som vises.

Vi merker oss at de tre påstandene som deltakerne er mest enig i (gjennomsnitt mellom 4,14 og 4,38), alle handler om de faglige og kunnskapsutviklende sidene ved programmet. Respondentene er spesielt enige i at EØS-midlene gjør at de kan *bidra til å utvikle ny kunnskap i samarbeid med*

³ Se for eksempel Freedom house (2021), "Nations in transit 2021, country report Estonia" (<https://freedomhouse.org/country/estonia/nations-transit/2021>)

prosjektkoordinatoren. Like bak kommer påstandene om at virkemiddelet kan *bidra til økt utdanningskvalitet ved egen institusjon* – et bidrag som er et sentralt mål for alt norsk utdannings samarbeid. Det samme gjelder påstanden om *tilrettelegging for koblinger mellom utdanning og forskning/innovasjon*. Også dette er et viktig mål for norsk institusjonelt utdannings samarbeid.

De norske deltakerne er også rimelig enig i at EØS-midlene er et virkemiddel som kan *bidra til å rigge institusjonen for å på sikt delta i mer komplekse europeiske samarbeid* (gjennomsnitt 4,00). Det har vært en intensjon med disse midlene at de skulle gi en mindre kompleks inngang til internasjonalt utdannings samarbeid, gjerne tilpasset behovene til aktører som har mindre erfaring på dette området. Det ser med andre ut til at deltakerne langt på vei er enig i at programmet fungerer etter intensjonen på dette området.

Figur 4.6: Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander om EØS-midlene? (gjennomsnitt på skala fra 1-5, N= 37-41)

Det er også rimelig stor enighet om at EØS-midlene er et *forutsigbart virkemiddel som er lett å inkludere i arbeidet med internasjonalisering ved egen institusjon*. Dette er kanskje noe mer overaskende, gitt signaler fra sektoren om at uforutsigbarhet, korte tidsfrister og forsinkelser har gjort det vanskelig å planlegge for bruk av virkemiddelet. Men svarene samsvarer for så vidt godt med de observasjonene vi gjorde i kapittel 2 der søknadsfristene heller ikke ble løftet fram som et nevneverdig problem.

To av påstandene som de norske institusjonene er minst enig i, gjelder *samordning*; på den ene siden mellom ulike utlysninger innenfor EØS-ordningen (gjennomsnitt 3,38), og på den andre siden mellom EØS-midlene og andre finansieringsordninger (gjennomsnitt 3,34).

Når det gjelder det første, er det mye som tyder på at mulighetene for å se ulike utlysninger i sammenheng på tvers av land og fagområder, har vært begrenset. Dette skyldes at mottakerlandenes utdanningsprogram er lite standardiserte, og at utlysninger og tidsfrister ikke er koordinert.

Det ser også ut til at mulighetene for å koble EØS-finansiering med andre finansieringskilder, f.eks. Erasmus+, er mangelfullt utviklet, eller i det minste ikke utnyttes til sitt fulle potensial av de norske deltakerinstitusjonene. Som vist i kapittel to, var det bare hvert fjerde program som kombinerte EØS-finansiering med andre finansieringskilder. Men for flertallet av de som hadde fått til slike koblinger, var det Erasmus+ som ble benyttet.

I tabell 4.4. har vi brutt disse resultatene ned på institusjonstype. Vi merker oss at de høyere utdanningsinstitusjoner jevnt over er noe mindre positive enn de to andre gruppene, når det gjelder samtlige påstander om EØS-midlene som virkemiddel. Dette gjelder både forhold knyttet til faglig kvalitet og kunnskapsutvikling og de mer organisatoriske sidene ved virkemiddelet. Grunnskolene og de videregående skolene gir de mest positive vurderingene.

Tabell 4.4: Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander om EØS-midlene? (gjennomsnitt på skala fra 1-5, N= 37-41)

	Høyere utdanning	Grunnskole/videregående skole	Andre
Bidra til økt utdanningskvalitet ved vår institusjon	4,27	4,75	4,31
Et forutsigbart virkemiddel som er lett å inkludere i arbeidet med internasjonalisering ved vår institusjon	3,77	4,50	3,80
Lett å se ulike utlysninger i sammenheng, på tvers av land og fagområder	3,17	3,50	3,60
Let å bruke i sammenheng med andre finansieringsordninger	3,19	4,25	3,25
Et virkemiddel der vi først og fremst deler kunnskap og erfaringer vi har fra før	3,25	2,75	3,64
Bidra til å utvikle ny kunnskap i samarbeid med prosjektkoordinator	4,29	4,75	4,40
Bidra til å rigge institusjonen for å på sikt delta i mer komplekse europeiske samarbeid	3,95	4,25	4,00
Legger til rette for å koble utdanning, forskning og/eller innovasjon	4,00	4,75	4,21
Samlet gjennomsnitt	3,74	4,19	3,90

5. Konklusjoner og anbefalinger

Rapporten oppsummerer resultatene fra en spørreundersøkelse rettet mot norske deltakere i internasjonale samarbeidsprosjekt på utdanningsområdet i EØS-ordningen. Det har vært utfordrende å mobilisere norske partnere til deltakelse i prosjektsøknader til utlysninger. Signaler fra sektoren har antydnet at dette kan skyldes ulike sider ved måten programmer og utlysninger er utformet på.

Resultatene fra spørreundersøkelsen formidler likevel et bilde av relativ tilfredshet med finansieringsordningen. Respondentene er stort sett positive til den delen av ordningen som de har deltatt i, og til ulike sider ved hvordan den er innrettet og implementert.

I tolkningen av disse resultatene er det imidlertid viktig å ta høyde for at respondentene ikke er representative for sektoren som helhet, eller for hele målgruppen av potensielle norske deltakere. Undersøkelsen er rettet mot populasjonen av faktiske norske deltakere i inneværende programperiode. Institusjoner som har valgt å ikke prioritere utlysninger under EØS-midlene, som har fått avslag på sine søknader, eller som har deltatt i tidligere programperioder, men av ulike grunner har valgt å ikke levere søknader i inneværende periode, er ikke med. Det er ikke urimelig å anta at disse gruppene kan ha et noe annet syn på ordningen enn respondentene i vår undersøkelse. På den andre side har de faktiske deltakerne detaljerte og ferske erfaringer å bygge sine vurderinger på. Det er derfor verdifull og relevant kunnskap som formidles. I tolkningene av resultatene fra spørreundersøkelsen bør det også tas høyde for at de høyere utdanningsinstitusjonene er noe overrepresentert og grunnskolene og de videregående skolene tilsvarende underrepresentert.

Resultatene viser at to tredjedeler av deltakerne i inneværende programperiode har erfaringer fra tidligere prosjekt finansiert av EØS-midlene. Det er mange årsaker til at de har valgt å benytte seg av ordningen, men potensialet som ordningen gir for nå å institusjonenes egne faglige mål og strategier, er særlig viktige. Kapasitetsbygging og demokratiutvikling er også viktig, men kommer i andre rekke etter de mer faglige begrunnelsene.

Deltakerne er stort sett godt tilfreds med de fleste sidene ved hvordan utlysningene er utformet. Det samme gjelder i betydelig grad selve søknadsprosessen, selv om vi her observerer marginalt større tvil. Det er likevel noen få områder som avviker fra det generelle bildet, og hvor det tydelig foreligger et forbedringspotensial.

Det gjelder for det første de økonomiske rammene for de norske deltakerne. Disse er, til tross for intensjonene i programmet, lagt på samme nivå som Erasmus+ og oppleves av mange deltakere som en utfordring og som et hinder for å nå de faglige målene for samarbeidet.

Det andre forholdet som merker seg ut, er nivået av byråkrati hos programoperatøren. Dette ser ut til å representere en utfordring for samarbeidet i prosjektene og oppleves som uvant og unødig av de norske deltakerne. Byråkrati i søknadsprosessen framheves spesielt, men i de tekstlige kommentarene er det også mange som trekker fram rapporteringsrutinene.

Det tredje forholdet som det er verdt å trekke fram, gjelder samordning, både mellom ulike utlysninger innenfor EØS-midlene og muligheter for tettere koblinger til, og synergier med, andre program og finansieringskilder, blant annet Erasmus+. Dette er et omfattende område som griper inn i mange sider ved utformingen av EØS-midlene, men mangelen på standardisering og en mer

overgripende organisering av mottakerlandenes programmer, er trolig kjernen i dette problemet. Undersøkelsen avdekker at bare ett av fire prosjekt kombinerer EØS-midler med andre finansieringskilder.

Et fjerde forhold hvor det trolig foreligger et forbedringspotensial, gjelder tydeligheten av den faglige profilen til de enkelte utlysningene. Vi observerer at det store flertallet av norske deltakere finner utlysningene faglig relevante. Faktisk er det denne siden ved utlysningene som respondentene gir de mest positive vurderingene av. Det synes derfor ikke å være et avgjørende problem å utvikle prosjekter som svarer på disse utlysningene, og som samtidig er relevante for de norske institusjonenes faglige prioriteringer. Samtidig er flertallet av respondentene også sterkt opptatt av at utlysningene har en tydelig tematisk profil. I den grad tidligere utlysninger har vært for generelle, bør det derfor gis signaler om at det er ønskelig med en endring.

Det enkelte mottakerland har betydelig kontroll over programmene innretning og implementering. Det er derfor naturlig at de norske deltakernes erfaringer og vurderinger varierer alt etter hvilket land de har samarbeidet med. Overordnet sett er deltakerne mest tilfreds med samarbeid i Estland og til dels Tsjekkia, mens samarbeidet med Romania ser ut til å ha bydd på noe større utfordringer. Vi finner mange mer spesifikke forskjeller mellom de enkelte landene, som kan danne utgangspunkt for forbedringer.

Flere forhold hvor det er blitt gitt signaler fra sektoren om at ikke alt fungerer optimalt, fremkommer ikke som tydelige utfordringer i vår undersøkelse. Dette gjelder for eksempel spørsmålet om knappe tidsfrister og om utfordringer knyttet til språk og andre mangler ved utlysningsdokumentene. Vi vil understreke at dette ikke nødvendigvis betyr at slike forhold ikke er viktige og bør adresseres. Både språk og tidsfrister er eksempler på forhold som kan ha fått potensielle søkere til å droppe utlysningene, uten at dette registreres i vår undersøkelse, som utelukkende er besvart av de som både søkte og fikk tilslag.

Undersøkelsen har gitt verdifull kunnskap om hvordan norske deltakere i EØS-finansierte utdanningsprosjekter i perioden 2014-2021 vurderer ordningen. For et mer komplett og dyptpløyende bilde av hvordan sektoren vurderer EØS-ordningen, kan videre oppfølgingsundersøkelser være formålstjenlig. Det gjelder for det første undersøkelser rettet mot deltakere i utlysninger fra andre mottakerland enn de fire vi har sett på her. For det andre tror vi også det ville vært interessant å samle synspunkter fra potensielle deltakere som har valgt å ikke søke. Dette kan gjelde deltakere i avsluttede prosjekter under EØS-ordningen som har valgt å ikke søke på nytt, eller eventuelt deltakere i samarbeidsprosjekt finansiert av andre ordninger som ikke har søkt EØS-midler. For det tredje ville selvsagt supplerende kvalitative intervju med alle disse målgruppene kunne utdypet dette kunnskapsgrunnlaget ytterligere.

Vedlegg 1: Spørreskjema

EØS-MIDLENE

Velkommen

Velkommen til denne spørreundersøkelsen om din deltakelse i prosjektet [prosjektnavn]! ideas2evidence har fått i oppdrag fra HK-dir (tidligere Diku) å gjennomføre en undersøkelse av norsk deltakelse i institusjonelle prosjektsamarbeid innen utdanning finansiert av EØS-midlene. HK-dir bistår de europeiske samarbeidslandene i forvaltningen av ordningen og skal, blant annet basert på denne undersøkelsen, komme med råd og innspill til forbedringer av utdanningsprogrammene til neste programperiode. Målet er å legge enda bedre til rette for norsk deltakelse i utlysningene. Dine vurderinger vil være svært nyttige i denne prosessen, og vi setter stor pris på alle svar.

I undersøkelsen vil vi blant annet stille noen spørsmål om institusjonen sin motivasjon for å delta i dette prosjektet finansiert av EØS-midlene, hvordan dere vurderte utlysningen og søknadsprosessen, og hvilke positive og negative sider dere forventer og eventuelt opplever ved prosjektsamarbeidet.

Dersom du er kontaktperson for flere enn ett EØS-prosjekt, ber vi deg svare på bakgrunn av erfaringene fra [prosjektnavn].

Undersøkelsen tar omtrent 5-10 minutter å besvare. Deltakelse i undersøkelsen er frivillig.

q1 - Motivasjon og bakgrunn for deltakelse

Har du/ditt fagmiljø tidligere erfaring fra prosjektsamarbeid finansiert av EØS-midlene (f.eks. institusjonelt samarbeid, mobilitetsprosjekt, forberedende besøk), utover prosjektet [prosjektnavn]?

Her sikter vi til erfaringer fra alle programområder under EØS-midlene, ikke bare utdanningsprosjekter (f.eks. forskning, innovasjon, kultur).

Kryss av for alle relevante alternativ.

- Ja, vi har samarbeidet med institusjonen som er prosjektkoordinator tidligere
- Ja, vi har samarbeidet med andre partnere i landet som prosjektkoordinatoren kommer fra
- Ja, vi har samarbeidet med partnere i andre land enn det prosjektkoordinatoren i dette prosjektet kommer fra
- Ja, vi har vært involvert i prosjekter med partnere fra flere land
- Nei, vi har ingen tidligere erfaring med prosjektsamarbeid finansiert av EØS-midlene

q2 - Motivasjon og bakgrunn for deltakelse

Hvilke programområder under EØS-midlene har dere mottatt finansiering fra tidligere?

- Utdanning
- Forskning
- Innovasjon
- Kultur
- Helse
- Annet (vennligst oppgi): _____

q3 - Motivasjon og bakgrunn for deltakelse

Har dere kombinert finansiering fra EØS-midlene (i nåværende eller tidligere samarbeidsprosjekt) med finansiering fra andre kilder?

Kryss av for alle relevante alternativ.

- Ja, fra Erasmus+
- Ja, fra Horisont 2020
- Ja, fra Nordplus
- Ja, fra et annet program (vennligst oppgi): _____
- Nei, vi har ikke kombinert finansieringen fra EØS-midlene med finansiering fra andre kilder

q4 - Motivasjon og bakgrunn for deltakelse

Hvor viktig var følgende faktorer for din institusjon sin motivasjon til å delta i prosjektsamarbeidet?

	Svært lite viktig	Lite viktig	Verken lite viktig eller viktig	Viktig	Svært viktig	Vet ikke/ ikke relevant
Å opprette en helt ny samarbeidsrelasjon med institusjonen som er prosjektkoordinator						
Å bygge på/videreutvikle eksisterende prosjektsamarbeid finansiert av EØS-midlene, Erasmus+ eller andre finansieringskilder						
Å bygge erfaring med europeisk samarbeid ved hjelp av et mindre komplekst virkemiddel enn Erasmus+						
Å bidra til kapasitetsbygging hos institusjonen som er prosjektkoordinator						
Å bidra til å styrke demokrati og menneskerettigheter i Europa						
Forventet faglig utbytte for eget fagmiljø/institusjon						
Å bidra til å nå nasjonale utdanningspolitiske mål (f.eks. knyttet til internasjonalisering, mobilitet)						
Å bidra til å nå institusjonens egne mål og strategier						
Å styrke vårt internasjonale nettverk						

q5 - Vurdering av utlysning og søknadsprosess

Hvor enig/uenig er du i følgende påstander om utlysningen av midler?

	Helt uenig	Uenig	Verken uenig eller enig	Enig	Helt enig
Utlysningen inneholdt den informasjonen vi trengte for å utvikle søknaden					
Vi fikk full tilgang til alle utlysningsdokumenter					
Vi fikk full innsikt i krav til og økonomiske vilkår for norske partnere					
Utlysningen var faglig relevant for vår institusjon					
Søknadsfristen ga oss nok tid til å identifisere og etablere kontakt med samarbeidspartnere					
Søknadsfristen ga oss nok tid til å utvikle søknaden i samarbeid med prosjektkoordinator					
De finansielle rammene i utlysningen var tilfredsstillende					
Forhandlingene med prosjektkoordinator foregikk uten nevneverdige problemer					

q6 - Vurdering av utlysning og søknadsprosess

Hvor viktig er det for deg/ditt fagmiljø at utlysningen har en tydelig tematisk innretning, når dere vurderer å søke om midler fra EØS-midlene eller lignende programmer?

- Svært lite viktig
- Lite viktig
- Verken lite viktig eller viktig
- Viktig
- Svært viktig

q7 - Vurdering av utlysning og søknadsprosess

Satsene for lønnskostnader i utdanningsprosjekt finansiert av EØS-midlene har i inneværende periode fulgt satsene for Erasmus+. Dette innebærer at norske partnere i EØS-midlene får dekket anslagsvis halvparten av sine faktiske lønnskostnader i forbindelse med deltakelse i et prosjektsamarbeid.

Har dette påvirket deres bidrag til prosjektet?

Kryss av for alle relevante alternativ.

- Ja, vi var nødt til å begrense vårt bidrag til prosjektet i form av arbeidstimer
- Ja, vi var nødt til å begrense vårt bidra til prosjektet i form av hvilke personer vi involverte (timepris)
- Ja, det påvirket vårt bidrag på en annen måte (vennligst oppgi): _____
- Ingen påvirkning

q8 - Vurdering av utlysning og søknadsprosess

Hvor enig/uenig er du i følgende påstander om søknadsprosessen?

	Helt uenig	Uenig	Verken uenig eller enig	Enig	Helt enig
Søknadsprosessen var oversiktlig og byråkratisk					
Vi deltok aktivt i utviklingen av søknaden					
Vi hadde tilgang til relevante dokumenter/informasjon på engelsk					
Vi hadde god innsikt i kriteriene for tildeling av midler					
Vi hadde full innsikt i krav til og økonomiske vilkår for norske partnere					
Tildelingsprosessen virket ryddig og transparent					

q9 - utfordringer

I hvilken grad har følgende faktorer vært en utfordring for samarbeidet med institusjonen som er prosjektkoordinator så langt?

	I svært liten grad	I liten grad	I noen grad	I stor grad	I svært stor grad	Vet ikke/ikke relevant
Manglende forankring ved vår institusjon						
Manglende forankring ved partnerinstitusjonen						
Språk						
Ulike oppfattelser av roller, oppgaver og ansvar						

	I svært liten grad	I liten grad	I noen grad	I stor grad	I svært stor grad	Vet ikke/ikke relevant
Forskjeller i utdanningssystem						
Politiske/samfunnsmessige forhold i partnerlandet						
Ulike oppfattelser av prosjektets mål						
Manglende åpenhet (f.eks. rundt økonomien i prosjektet, utlysingsdokument)						
Byråkrati ved partnerinstitusjonen						
Byråkrati ved programoperatøren (som lyser ut midlene)						

q10 - utfordringer

I hvilken grad har følgende faktorer vært en utfordring for det faglige utbyttet for din institusjon så langt?

	I svært liten grad	I liten grad	I noen grad	I stor grad	I svært stor grad	For tidlig å si	Vet ikke/ikke relevant
Manglende forankring ved vår institusjon							
Manglende forankring ved partnerinstitusjonen							
Språk							
Ulike oppfattelser av roller, oppgaver og ansvar							
Forskjeller i utdanningssystem							
Politiske/samfunnsmessige forhold i partnerlandet							
Ulike oppfattelser av prosjektets mål							

	I svært liten grad	I liten grad	I noen grad	I stor grad	I svært stor grad	For tidlig å si	Vet ikke/ ikke relevant
Lav faglig relevans							
Lite fokus på gjensidig faglig utbytte							
For lite økonomisk kompensasjon til norske prosjektdeltakere							
For lavt faglig nivå ved partnerinstitusjonen							

q11 - Generell vurdering av prosjektsamarbeid innen utdanning finansiert av EØS-midlene

Overordnet sett, hvor fornøyd/misfornøyd er du med prosjektsamarbeidet?

- Svært misfornøyd
- Misfornøyd
- Verken misfornøyd eller fornøyd
- Fornøyd
- Svært fornøyd

q12 - Generell vurdering av prosjektsamarbeid innen utdanning finansiert av EØS-midlene

Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander om EØS-midlene til prosjektsamarbeid innen utdanning?

	Helt uenig	Uenig	Verken uenig eller enig	Enig	Helt enig	Vet ikke/ ikke relevant
EØS-midlene er et virkemiddel som kan bidra til økt utdanningskvalitet ved vår institusjon						
EØS-midlene er et forutsigbart virkemiddel som er lett å inkludere i arbeidet med internasjonalisering ved vår institusjon						
EØS-midlene er et virkemiddel der en lett kan se ulike utlysninger i sammenheng, på tvers av land og fagområder						
EØS-midlene er et virkemiddel vi lett kan bruke i sammenheng med andre finansieringsordninger, f.eks. Erasmus+						

	Helt uenig	Uenig	Verken uenig eller enig	Enig	Helt enig	Vet ikke/ ikke relevant
EØS-midlene er et virkemiddel der vi først og fremst deler kunnskap og erfaringer vi har fra før, med prosjektkoordinator						
EØS-midlene er et virkemiddel der vi kan bidra til å utvikle ny kunnskap i samarbeid med prosjektkoordinator						
EØS-midlene er et virkemiddel som kan bidra til å rigge institusjonen for å på sikt delta i mer komplekse europeiske samarbeid (f.eks. excellence-tiltak innen Erasmus+ eller Horisont Europa)						
EØS-midlene er et virkemiddel som legger til rette for å koble utdanning, forskning og/eller innovasjon						

q13 - Generell vurdering av prosjektsamarbeid innen utdanning finansiert av EØS-midlene

Hvor positivt eller negativt vurderer du følgende sider ved prosjektsamarbeid innen utdanning finansiert av EØS-midlene?

	Svært negativt	Negativt	Verken negativt eller positivt	Positivt	Svært positivt	Vet ikke/ ikke relevant
Søknadsprosessen						
De finansielle rammene						
Samarbeidet med partnerne						
Mulighet for faglig utbytte						
Mulighet for nettverksbygging						
Mulighet for å bidra til kapasitetsbygging						

	Svært negativt	Negativt	Verken negativt eller positivt	Positivt	Svært positivt	Vet ikke/ ikke relevant
Mulighet for å bidra til å styrke demokrati og menneskerettigheter i Europa						
Mulighet for å styrke internasjonaliseringsarbeidet ved egen institusjonen						
Mulighet for å bidra til nasjonal politikk og satsinger						

q14 - Generell vurdering av prosjektsamarbeid innen utdanning finansiert av EØS-midlene

Dersom du ønsker å gi en utdyping av dine meninger om positive og/eller negative sider ved prosjektsamarbeid innen utdanning finansiert av EØS-midlene, kan du gjøre dette her:

q15 - Generell vurdering av prosjektsamarbeid innen utdanning finansiert av EØS-midlene

Ville du anbefalt andre å delta i prosjektsamarbeid innen utdanning finansiert av EØS-midlene?

- Ville absolutt ikke anbefalt
- Ville trolig ikke anbefalt
- Usikker på om jeg ville anbefalt
- Ville trolig anbefalt
- Ville absolutt anbefalt

q16 - Generell vurdering av prosjektsamarbeid innen utdanning finansiert av EØS-midlene

Hvorfor/hvorfor ikke?

